Raadsvoorstel

jaar	stuknr. Raad	categorie	agendanr.	Stuknr. B. en W.	Zaaknummer
2021	RA21.0020	A-stuk		n.v.t.	86293-2021

Onderwerp:

Rekenkamerrapport “Evaluatie van de uitvoering van de participatiewet in de gemeente Emmen”.

Portefeuillehouder: R. Wanders

Team: griffie

C. de Widt, telefoonnummer 140591

Aan de gemeenteraad

Voorgesteld besluit

1. De vier aanbevelingen uit het Rekenkameronderzoek ‘Evaluatie van de uitvoering van de participatiewet in de gemeente Emmen’ van de Rekenkamercommissie Emmen (RKE) te onderschrijven.
2. De monitoring van de aanbevelingen mee te nemen in de periodiek te verschijnen updates van de aanbevelingen uit de managementletter, de 213-a onderzoeken, de Auditcommissie en de RKE-onderzoeken

Bijlage(n)
- Rekenkamerrapport “Evaluatie van de uitvoering van de participatiewet in de gemeente Emmen”.

Stuk(ken) ter inzage
- geen

jaar	stuknr. Raad	categorie	agendanr.	stuknr. B. en W.	Zaaknummer
2021	RA21.0020	A-stuk		n.v.t.	86293-2021

1. Inleiding

Per 1 januari 2015 is de Participatiewet ingevoerd. Deze wet is enerzijds een voortzetting van taken die gemeenten daarvoor al hadden, anderzijds een majeure toevoeging aan deze taken. De voortzetting van taken is dat de bijstandsdoelgroep, die al sinds 2004 door gemeenten bediend wordt, bij gemeenten is gebleven. Ook zijn gemeenten verantwoordelijk gebleven voor de uitvoering van de sociale werkvoorziening (de Wsw; in de Emmense context uitgevoerd door EMCO-groep).
De Rekenkamercommissie Emmen (hierna: RKE) heeft Berenschot gevraagd om een onderzoek uit te voeren naar de doeltreffendheid en efficiëntie van de uitvoering van de Participatiewet in Emmen.

2. Beoogd effect

Het doel van het onderzoek is om de gemeenteraad van Emmen inzicht te geven in de resultaten van het door de gemeente gevoerde beleid in het kader van de Participatiewet en zo nodig handvatten te bieden voor (bij)sturing.
De centrale vraagstelling voor het onderzoek luidt als volgt:

- *Hoe is de uitvoering van de Participatiewet door de gemeente Emmen georganiseerd en in hoeverre is deze doeltreffend en efficiënt?*

Deze vraag is uitgesplitst in acht deelvragen.
In hoeverre heeft de gemeente de doelgroepen in beeld? Heeft de gemeente in beeld wat de uitgaven zijn geweest per doelgroep en wat de resultaten zijn geweest? Welke instrumenten heeft de gemeente ingezet? Wat is de relatie van de gemeente met samenwerkingspartners? In hoeverre is er sprake van effectieve en eenduidige sturing (governance) op de verschillende onderdelen van de uitvoering van de Participatiewet? Zijn er afspraken met werkgevers en weet de burger de weg (te vinden) als het gaat om (het krijgen van) ondersteuning bij het vinden van werk?
Tot slot is onderzocht in hoeverre de aanbevelingen uit RKE onderzoek uit 2018 met betrekking het sociaal domein door de raad zijn geëffectueerd.
Deze vragen zijn nog weer nader onderverdeeld en worden beantwoord in het RKE- rapport.

3. Argumenten/Aanbevelingen

Op basis van het onderzoek en de doelstelling van de Participatiewet – het bevorderen van participatie, bij voorkeur naar regulier werk – is de conclusie dat de uitvoering van de Participatiewet in de gemeente Emmen doeltreffend en efficiënt is. Er staat een goed functionerende uitvoeringsorganisatie, die goede resultaten heeft behaald in de afgelopen jaren, ook als deze resultaten worden vergeleken met die van referentiegemeenten. Er wordt ruimte geboden voor ondernemerschap en vernieuwing, en die ruimte wordt ook benut.
Daarnaast is de besturing effectief is: er is sprake van een duidelijke focus – uitstroom naar werk op ondernemende wijze bevorderen – die in de uitvoeringspraktijk daadwerkelijk leidend is. Het succes van deze focus heeft echter een duidelijke keerzijde: alle facetten van de uitvoering van de wet die buiten de focus vallen, zijn ten opzichte van veel andere gemeenten relatief verwaarloosd in de afgelopen jaren. Veel andere gemeenten hebben namelijk in de afgelopen drie jaar geïnvesteerd in onderwerpen zoals (a) meer integraliteit in het sociaal domein, (b) het opschalen van de inzet van loonkostensubsidietrajecten, (c) het maken van nieuw beleid voor achtergebleven doelgroepen, (d) het uniformeren van de (regionale) werkgeversdienstverlening en (e) het verder vervlechten van de uitvoering van de Wsw en de Participatiewet in de vorm van geïntegreerde leerwerkbedrijven**.**

Op grond van de conclusies zijn er de volgende vier aanbevelingen:

1. **Verbreed, verdiep en vervroeg de informatievoorziening naar de raad.**

De RKE beveelt aan om de informatievoorziening te verbreden en naast de vaststelling en verantwoording van de KPI's, die vooral over de uitstroomdoelstelling gaan, de raad ook te informeren over de transformatiedoelstelling en achterliggende maatschappelijke ontwikkelingen. De transformatiedoelstelling is een wezenlijk onderdeel van de Participatiewet en behelst onder meer een integralere aanpak en deelname aan de samenleving. Verschillende maatschappelijke ontwikkelingen zijn van invloed op de transformatiedoelstelling.
Verdiep de kerninformatie aan de raad namelijk door een relatie te leggen tussen inspanningen en resultaten. In dit rapport zijn twee concrete methoden genoemd waarmee deze relatie kan worden gelegd, namelijk het rapporteren van de uitstroom en kosten per re-integratie instrument en het rapporteren van de bijstandsdichtheid in vergelijking tot referentiegemeenten.
Ten slotte beveelt de RKE aan om de informatievoorziening te vervroegen. Op dit moment wordt de raad geïnformeerd over de KPI's nadat deze al zijn vastgesteld en over de verantwoording daarvan lang nadat het jaar is afgesloten. Dit beperkt de mogelijkheden van de raad om te sturen. Door beide informatiemomenten te vervroegen, krijgt de raad meer grip op de vaststelling en verantwoording van de kaders.

2. **Besteed in het nieuwe beleidskader meer aandacht aan integraliteit en samenwerking**

Het huidige beleidskader is verlopen, terwijl het voor de doorontwikkeling van de uitvoering van de Participatiewet noodzakelijk is om te beschikken over nieuw beleid. Verder is het van belang dat de raad zijn kaderstellende rol pakt bij het ontwikkelen van het nieuwe beleidskader. Wat de inhoud van de nieuwe beleidskaders betreft beveelt de RKE aan om, rekening houdend met het feit dat door de tekorten in het sociaal domein prioritering nodig is, een of meer verbeterpunten op te nemen die momenteel in Emmen relatief weinig aandacht krijgen. Drie inhoudelijke verbeterpunten springen er uit: Aandacht voor integraliteit, een verbeterpunt dat ook in relatie tot de informatievoorziening aan de raad is genoemd. Versterking van de lokale samenwerking. Het voornaamste voordeel dat lokaal te behalen is, is een sterkere synergie tussen de uitvoering van de Wsw en de Participatiewet door toe te werken naar een Emmens leerwerkbedrijf. Aandacht voor achtergebleven doelgroepen bijvoorbeeld doelgroep B, die tot op heden relatief weinig aandacht heeft gekregen.

3. **Onderzoek de mogelijkheden om meer gesubsidieerde arbeid te creëren**

De Participatiewet biedt de mogelijkheden om voor mensen met een arbeidsbeperking én voor alle andere Participatiewetters met behulp van loonkostensubsidie gesubsidieerde arbeid te creëren bij reguliere werkgevers en in een beschutte omgeving. Loonkostensubsidietrajecten bij reguliere werkgevers kunnen voor de gemeente onder bepaalde voorwaarden een positief financieel saldo opleveren. Verder heeft de staatssecretaris van SZW recent bekend gemaakt dat loonkostensubsidies voortaan naar realisatie bekostigd zullen worden, wat het financiële risico voor de gemeente verder verkleint. Bovendien nemen de arbeidsmarktkansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt als gevolg van corona waarschijnlijk af, terwijl werk van groot belang is voor het welbevinden van mensen.

4. **Versterk de regionale samenwerking op het terrein van werkgeversdienstverlening**

Het voornaamste voordeel dat regionaal te behalen is, is verdere uniformering van de regionale werkgeversdienstverlening.

4. Kanttekeningen

Gehoord hebbende de beraadslaging in de raadscommissie (Samenleving) van 9 maart 2021 stelt de RKE vast dat de gemeenteraad het onderzoek van belang vindt, de conclusies en aanbevelingen onderschrijft. Ook het college kan zich hiermee verenigen.

5. Financiën
Dit voorstel heeft geen directe financiële gevolgen.

6. Uitvoering
De monitoring van de aanbevelingen mee te nemen in de periodiek te verschijnen updates van de aanbevelingen uit de managementletter, de 213-a onderzoeken, de Auditcommissie en de RKE-onderzoeken.

Een concept-besluit is bijgevoegd.

Emmen, 12 maart 2021

De Rekenkamercommissie Emmen

De voorzitter,

M.M. Timmerman

Jaar	stuknr. Raad	categorie	agendanr.	stuknr. B. en W.	Zaaknummer
2021	RA21.0020	A-stuk		n.v.t.	86293-2021

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Emmen;

gehoord de presentatie en behandeling in de raadscommissie van 9 maart 2021;

gelezen het voorstel van de Rekenkamercommissie Emmen d.d. 12 maart 2021;

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet en de verordening Rekenkamercommissie gemeente Emmen 2015;

besluit:

1. De vier aanbevelingen uit het Rekenkameronderzoek 'Evaluatie van de uitvoering van de participatiewet in de gemeente Emmen' van de Rekenkamercommissie Emmen (RKE) te onderschrijven.
2. De monitoring van de aanbevelingen mee te nemen in de periodiek te verschijnen updates van de aanbevelingen uit de managementletter, de 213-a onderzoeken, de Auditcommissie en de RKE-onderzoeken.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 29 april 2021.

de griffier, de voorzitter,

H.D. Werkman H.F. van Oosterhout